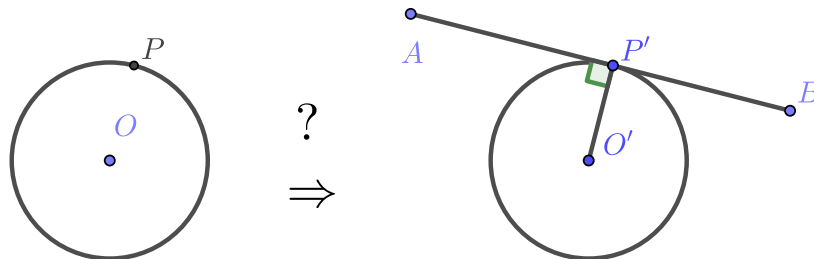

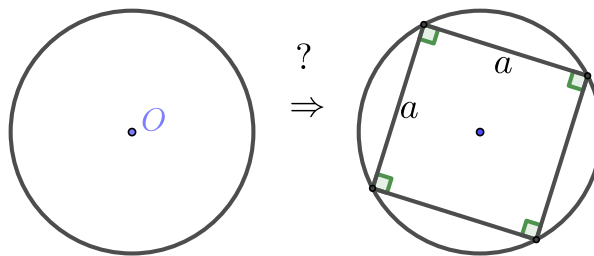
Euklidinen geometria
Harjoitus 3/2018

1. Annettuna on ympyrä, ympyrän keskipiste O ja kehän piste P . Kuinka voit harppia ja viivotinta käyttäen piirtää ympyrälle tangentin pisteeseen P ? [Euclidea 2.8.]

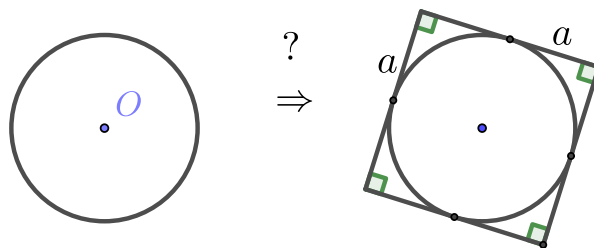
Kuva 1: Tangentin piirtäminen ympyrälle.   ¹

2. Annettuna on ympyrä ja sen keskipiste. Kuinka voit harppia ja viivotinta käyttäen piirtää tämän ympyrän sisälle neliön? Kuvaile konstruktio vaiheittain. [Euclidea 1.7.]

Kuva 2: Ympyrän sisälle piirretty neliö.

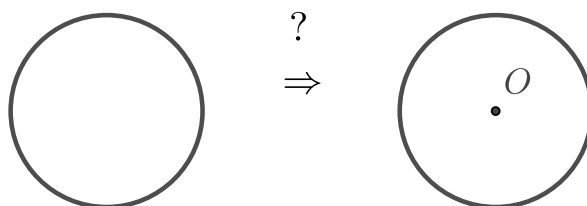
3. Annettuna on ympyrä ja sen keskipiste. Kuinka voit harppia ja viivotinta käyttäen piirtää tämän ympyrän ulkopuolelle neliön? Kuvaile konstruktio vaiheittain.

Kuva 3: Ympyrän ulkopuolelle piirretty neliö.

¹Tämä ja lisää kuvia on osoitteessa <http://cs.uef.fi/juhuusko/creative-commons/>.

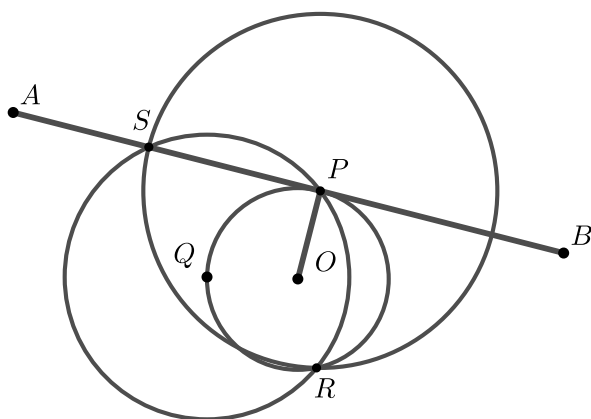
4. Jos annettuna on pelkkä ympyrän kehä, niin kuinka voit harppia ja viivotinta käyttäen löytää ympyrän keskipisteen?

Kuva 4: Ympyrän keskipisteen löytäminen. © ⓘ ⓘ

Vinkki: voit etsiä tietoa esimerkiksi internetistä.

5. Kuvassa on ympyrät $C(O, OP)$, $C(Q, QP)$ ja $C(P, PR)$. Pisteet S , P ja R ovat näiden leikkauspisteitä, kuten kuvasta voi päätellä. Piirrettynä on myös suora $\overleftrightarrow{SP} = \overleftrightarrow{AB}$. Osoita, että $OP \perp AB$.²

Kuva 5: Tangentin piirtäminen ympyrälle, toinen tapa. © ⓘ ⓘ

Origamitehtäviä:

6. Kuution tekeminen paperista. Millainen tahansa kuutio käy.³
7. Dodekaedrin tekeminen paperista/kartongista.⁴

²Siis, jos annettulle ympyrälle $C(O, OP)$ halutaan tangenti annettuun pisteeseen P , tangentin konstruktio voidaan tehdä myös näin. Piirretään kaksi ympyrää ja suora – ja valmista tuli! [Euclidea 2.8.]

³Ohjeet esimerkiksi: <https://www.youtube.com/watch?v=7vXVblyJnqY>

⁴Ohjeet esimerkiksi: <https://www.youtube.com/watch?v=lmsYgK4k0Wo>